

Filozófia

Az emelt szintű szóbeli érettségi vizsga témakörei

Az "A" feladat témaköre

Filozófusok

1. Platón

Ideatan, az ideális állam

2. Arisztotelész

a létezők típusai, kategóriák, államelmélete

3. Szent Ágoston

a hit kérdése, etikája

4. Descartes

Isten szerepe filozófiájában, *res cogitans*, *res extensa* értelmezése

5. Locke

idea fogalma, társadalomfilozófiája

6. Kant

ismeretelmélete, erényfelfogása

7. Nietzsche

az értékek átértékelésnek filozófiai háttere

8. Wittgenstein

nyelvfilozófiája

9. Heidegger

a létkérdés, a *semmi* problémája

10. Magyar filozófia: Polányi Mihály

személyes ítéletalkotás, tudományos intuíció

(lásd. Polányi Károly „A tudomány megmagyarázhatatlan eleme” című írását, amely a *Polányi Mihály filozófiai írásai I.* című kötetben jelent meg: Budapest: Atlantisz, 1992, 39-59. oldal.)

Filozófiai problémák

11. Etikai problémák

különböző etikai elméletek

új etikai problémák korunkban

12. Az idő filozófiai értelmezése

Szent Ágoston és Bergson elképzelése

13. Vallásfilozófiai kérdések

Aquinói Szent Tamás istenérvei

Isten ismerete Spinoza filozófiájában

14. Megismerhetőség, igazság, bizonyosság

Bacon a megismerés akadályairól

Hume az okságról

15. Végesség és végtelenség

Platón, Kierkegaard, Heidegger

16. A környezet- és bioetika problémája

például: eutanázia, klónozás, klímaváltozás

Korszakok, irányzatok

17. Antik görög filozófia

preszókratika, hellenizmus

18. 20. századi filozófia

egzisztencializmus: Kierkegaard, Sartre

19. Mi a filozófia?

a filozófia mibenlétéről vallott különböző felfogások

20. Analitikus filozófia

a Bécsi Kör a metafizikai állításokról

Thomas Kuhn a paradigmaváltásokról

A „B” feladathoz kapcsolódó szemelvények (Az "A" feladat témájától eltérő részlet elemzése)

1. Amartya Sen: Az igazságosság eszméje – Bevezetés
2. Albert Camus: Sziszüphosz mítosza
3. Francis Fukuyama: Poszthumán jövőnk – Az emberi méltóság
4. August Comte: A pozitív szellem
5. Friedrich Nietzsche: Így szólott Zarathusztra – A három átváltozásról
6. Martin Heidegger: A műalkotás eredete
7. Arisztotelész: Poétika
8. Rudolf Carnap: A metafizika kiküszöbölése a nyelv logikai elemzésén keresztül
9. Platón: Szókratész védőbeszéde
10. Platón: A lakoma – Szókratész beszéde
11. Hérakleitosz töredékei
12. Immanuel Kant: A tiszta ész kritikája – Bevezetés
13. Francis Bacon: Novum organum
14. David Hume: Tanulmány az emberi értelemről
15. René Descartes: Értekezés a módszerről
16. Arisztotelész: Nikomakhoszi etika – az erényről
17. Antiphón B44
18. Szent Ágoston: Vallomások – az időről
19. Platón: Állam – Naphasonlat
20. Pascal: Gondolatok – fogadás Istenre 233